
Mye feilbehandling med antibiotika

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

KETIL SLAGSTAD

Tidsskriftet

Svært mange antibiotikaforskrivninger i en stor studie i USA manglet adekvat indikasjon.

Illustrasjon: Science History Images / Alamy Stock Photo

Overbehandling og feilbehandling med antibiotika er en viktig årsak til økt antibiotikaresistens. Dette gjelder bl.a. forskrivning av antibiotika mot virale øvre luftveisinfeksjoner.

En ny studie publisert i tidsskriftet The BMJ omfattet legeopplysninger for over 28 000 konsultasjoner i 2015 blant amerikanske leger der antibiotika ble forskrevet (1). Utvalget var representativt for over 990 millioner legebesøk. 13,2 % av besøkene førte til forskrivning av et antibiotikum. I 57 % av disse besøkene ble det dokumentert en diagnosekode tilsvarende bakteriell infeksjon, i 25 % av tilfellene var indikasjonen feil og i 18 % manglet det informasjon til å

ta stilling til indikasjon. Dette tilsvarte rundt 24 millioner antibiotikaforskrivninger uten indikasjon. Det var flere menn enn kvinner som fikk forskrevet antibiotika uten indikasjon, og sannsynligheten for å få forskrevet antibiotika på feil indikasjon var signifikant lavere hos allmennlege enn hos andre spesialister (12 % vs. 24 %) og hos fastlege vs. andre leger (14 % vs. 23 %).

– Denne studien viser utfordringer knyttet til koding av akutte infeksjoner i primærhelsetjenesten, sier Guro Haugen Fossum, som er postdoktor ved Avdeling for allmennmedisin ved Universitetet i Oslo. – Dersom man skal bruke diagnosekoder til å monitorere korrekt antibiotikabruk, bør man vite hvordan leger koder infeksjoner. Vi vet at norske leger bruker diagnosekodene i ICPC-2 forskjellig, sier hun. Som eksempel nevner hun diagnosen *bronkitt*, hvor antibiotika egentlig ikke er indisert, men der legen kan tenke at det er en pneumoni og likevel lar diagnosekoden bli stående.

– Ved Antibiotikasenteret for primærmedisin har vi lenge ønsket at legene skal kunne påføre en indikasjonskode direkte på antibiotikaresepten og at diagnosekoden blir registrert i Reseptregisteret. Bare slik kan man med sikkerhet vite hvilken sykdom legen ønsker å behandle, sier Fossum.

LITTERATUR

1. Ray MJ, Tallman GB, Bearden DT et al. Antibiotic prescribing without documented indication in ambulatory care clinics: national cross sectional study. *BMJ* 2019; 367: l6461. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 22. mars 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.20.0009
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 27. mars 2026.